

Voorzitter

Vlies, O.P.G. Vos, Voûte-Droste, De Vries, Weekers, Weisglas, Van Wijmen, Wijn, Wilders, Van den Akker, Atsma, Van Baalen, Balemans, Balkenende, Van Beek, Van den Berg, Biesheuvel, Van Blerck-Woerdman, Blok, Buijs, Van de Camp, Cornielje, Dankers, Dijkstal, Van den Doel, Essers, Eurlings, Geluk en De Haan.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de motie met 70 tegen 65 stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Leerplichtwet 1969 inzake een aanpassing van de strafbepaling (27574)**.

(Zie vergadering van 18 april 2001.)

De **voorzitter**: Mevrouw Kortram trekt haar amendementen op stuk nr. 7 in.

De artikelen I en II en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over vier moties**, ingediend bij het debat over de **jeugd zorg**, te weten:

- de motie-Kant over productieafspraken met AMK's (27410, nr. 13);
- de motie-Kant over kinderbrigades bij consultatiebureaus (27410, nr. 14);
- de motie-Arib c.s. over een interdepartementaal, integraal plan van aanpak (27410, nr. 15);
- de motie-Van Vliet c.s. over de wachtlijstcijfers over 2000 (27410, nr. 16).

(Zie vergadering van 12 april 2001.)

In stemming komt de motie-Kant (27410, nr. 13).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en GroenLinks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Kant (27410, nr. 14).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en GroenLinks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Arib c.s. (27410, nr. 15).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van Vliet c.s. (27410, nr. 16).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs ter bestendiging en actualisering van de regels over de leraren-opleiding (leraren-in-opleiding) (27597)**,

- over:

- de motie-Hamer c.s. over de vergoeding voor een LIO-stagiair (27597, nr. 9);
- de motie-Van der Hoeven c.s. over gelijke bedragen voor LIO-stagiairs en LIO-werknemers (27597, nr. 10).

(Zie vergadering van 19 april 2001.)

De artikelen I t/m VI worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Van der Hoeven (stuk nr. 8) tot invoeging van een nieuw artikel VIA.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

Artikel VII en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Hamer c.s. (27597, nr. 9).

De **voorzitter**: Ik hoor enige bijval van de publieke tribune. Ik constateer dan ook, dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van der Hoeven c.s. (27597, nr. 10).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over vier moties**, ingediend bij het debat over de **regionale en kleine luchthavens**, te weten:

- de motie-Van der Steenhoven over aanpassing van de concept-aanwijzing voor Eelde (26893, nr. 23);
- de motie-Van der Steenhoven over de zone voor civiel gebruik van Laarbruch (26893, nr. 24);
- de motie-Van Walsem over vastlegging in een staatsverdrag van de contouren van Laarbruch (26893, nr. 25);
- de motie-Stellingwerf over de nachtperiode (26893, nr. 26).

(Zie vergadering van 18 april 2001.)

De **voorzitter**: De motie-Van der Steenhoven (26893, nr. 24) is ingetrokken.

In stemming komt de motie-Van der Steenhoven (26893, nr. 23).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de ChristenUnie en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Walsem (26893, nr. 25).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, het CDA, de ChristenUnie en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Stellingwerf (26893, nr. 26).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de ChristenUnie en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de

Mevrouw Wagenaar (PvdA)

© M. Sablerolle – Gouda

overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

De vergadering wordt van 14.45 uur tot 15.30 uur geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het Rapport over de vuurwerkramp in Enschede (27157).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Wagenaar** (PvdA):
Voorzitter!

“Daar waar het vol van kinderen was,

Verskillend van geloof en ras,
Maar in hun spel gelijkgezind,
Loopt nu geen enkel kind”.

De dichter Willem Wilmink weet als geen ander treffend aan te geven hoe er op 13 mei vorig jaar een grote leegte ontstond op de plek van een woonwijk in Enschede. Er vallen 22 doden, bijna 1000 gewonden, vaak met blijvend letsel en 1250 mensen raken dakloos – velen van hen zijn in één klap al hun bezittingen kwijt – en bedrijven worden van de kaart geveegd. Het debat van vandaag en morgen gaat over deze mensen: slachtoffers, nabestaanden en betrokken hulpverleners. Bovenal

gaan onze gedachten en medeleven nu naar hen uit.

Het was een onhollandse ramp, een ramp die ieders voorstellingsvermogen tartte, een ramp die het vertrouwen van burgers in de overheid zwaar op de proef stelt. Immers, in veel gemeenten is het zo dat als je een conifeer in je tuin wilt kappen, je daarvoor een pietluttige vergunningsprocedure moet doorlopen. In ieder geval is dat het geval in de gemeente waarin ik woon. Eenzelfde pietluttigheid verwacht die burger van de overheid als het om zijn veiligheid gaat. Dit debat gaat over het terugwinnen van dat vertrouwen en het nemen van verantwoordelijkheid voor het verleden.

Vandaag spreken wij over de rol van de rijksoverheid als medeverantwoordelijke voor het ontstaan van deze ramp. Dat laat onverlet de volstrekt onverantwoordelijke wijze waarop het bedrijf SE Fireworks te werk is gegaan en de rol van de gemeente Enschede. In alle scherpste is duidelijk geworden hoe een bedrijf zijn omgeving niet gewoon onveilig wist te maken, nee, die omgeving heeft weten te vernietigen. Juist die keiharde werkelijkheid moet voor de rijksoverheid reden zijn om ook zichzelf aan een grondige analyse te onderwerpen.

Dit debat kun je voeren vanuit een politiek-bestuurlijk perspectief. Dan

past een mea culpa en een grote vlucht naar voren als het gaat om een reeks van maatregelen die het kabinet aankondigt. Maar je kunt het debat ook voeren vanuit het perspectief van burgers; burgers, wiens vertrouwen in de overheid door deze ramp ernstig is geschaad. Centraal in het debat staan dan het terugwinnen van vertrouwen en het nemen van verantwoordelijkheid voor het verleden.

De commissie-Scheltema stelt in haar rapport “Steekhoudend Ministerschap” heel duidelijk dat een minister verantwoordelijk is voor het goed functioneren van zijn departement, ook al zijn er problemen ontstaan ten tijde van zijn voorganger. De PvdA kiest ervoor om dit debat te voeren vanuit het perspectief van de burger met inachtneming van de noties van de commissie-Scheltema over ministeriële verantwoordelijkheid. Vanuit dat perspectief zullen we aan het einde van het debat de balans opmaken.

Veiligheid is een onderwerp dat zich niet leent voor een poldercultuur. Veiligheid is een onderwerp dat geen compromissen duldt. Het een is probleem dat om glasheldere en glasharde oplossingen vraagt. Bureaucratische antwoorden en oplossingen horen dan ook niet thuis in dit debat. Dit debat vraagt om zeer concrete maatregelen van het kabinet. Hoofdpunten voor de PvdA zijn daarbij een concreet aanvalsplan veiligheid en handhaving en het met concrete maatregelen tegengaan van de verkokering binnen de rijksdienst. Het kabinetsstandpunt biedt ons op die punten nog onvoldoende houvast.

Gelukkig is het denken over rampen sterk veranderd. De lessen uit Culemborg zijn, hoe treurig ook, nergens getrokken. In die tijd werd het afgedaan als een bedrijfsongeval, een geïsoleerd incident. Nu, ruim tien jaar later, zijn wel alle voorwaarden gecreëerd om het lerend vermogen van de overheid op het gebied van rampen te activeren, in plaats van het te doen verstoppert, zoals Oosting over Culemborg zo treffend formuleert.

Via de lessen van de parlementaire enquête Bijlmerramp en het eerste onafhankelijke integrale onderzoek naar een ramp, dat van de commissie-Oosting, zijn we aangeland bij een Nationale Onderzoeksraad naar rampen en zware calamiteiten. Oosting heeft